

Český talent v Paříži

Kariéra houslisty, skladatele, režiséra, dirigenta a chvílemi i tanečnicka Petra Růžičky začala brzy, byl mimo jiné jedním z pěti zakládajících členů Pražské komorní filharmonie. Do Paříže přijel před jedenácti lety studovat komorní hudbu na pařížské konzervatoři a muzikologii na Sorbonně. Žije tam dodnes. A spolupracuje s prestižními orchestry z celého světa. Přípravuje také vlastní hudebně vizuální projekty a nezapomíná ani na české lidové tradice.

Jedním z hlavních rysů osobnosti Petra Růžičky je neustálé hledání nových cest, překonávání běžných uměleckých postupů i sebe samotného. Dokonalý hudební sluch a paměť, improvizací talent a dobrá fyzická kondice mu dovolují exkurze za hranice tradičních norem.

Proč jste se kdysi rozhodl pro Francii?

Hledal jsem možnost, jak proniknout hlouběji do interpretace klasické komorní hudby. Do Paříže mě přilákala osobnost profesora – hobojisty Maurice Bourguea, který dnes ve Francii patří k hudebním le-

Světla, obrazy, tanec, hudba, herectví... Tím vším žiji!

gendám. Maurice Bourgue vedl na pařížské konzervatoři kurzy interpretace komorní hudby. Stal se mým prvním francouzským „spirituálním otcem“. V průběhu dvouletých studií na konzervatoři jsem hrál v řadě komorních formací, do toho jsem docházel na Sorbonnu. Poté mi konzervatoř nabídla místo koncertního mistra v symfonickém orchestru laureátů CNSMDP (Conservatoire National Supérieur de Musique et de Danse de Paris – pařížská konzervatoř, pozn. red.). Přijal jsem ji, ale po dvouletém angažmá jsem se utvrdil v tom, že mě hraní v symfonickém orchestru neuspokojuje.

Proč tomu tak je?

Cítím se svobodněji v oblasti komorní hudby sedmáctého a osmnáctého století, která je spojena s interpretací skladeb na původních nástrojích. V době, kdy jsem působil v CNSMDP, jsem začal spolupracovat s dirigentskými osobnostmi, jako jsou David Stern, Marc Minkowski, Philippe Jarrinsky, Jean-Christophe Spinosi, s ansámblem Artaserse a dalšími. Moje setrvání v Paříži tak bylo jaksi samozřejmé.

Říká se, že barokní hudba dává interpretům větší svobodu než pozdější hudební slohy. Skutečně?

Mezi barokem a dnešní dobou vidím přímou linii. Je dána emotivností hudby, která umožňuje interpretům vyjádřit svá osobní sdělení. Nejen baroko, ale i klasicismus otevíral interpretům prostor pro originální improvizace a ozdoby. Tento aspekt ale během devatenáctého století ze slovníku muzikantů vymizel. Dnes této zapomenuté kreativitě opět přicházíme na chuť. Ne náhodou jsou posluchači osloveni barokními party jako například instrumentálními koncerty Vivaldiho tak, jako by byly napsány v současnosti.

Vyzkoušel jste řadu nových uměleckých forem. Jako by vás páčila židle, na které povětšinou interpreti vážné hudby sedí.

Hledání nové tváře v interpretaci a prezentaci klasické hudby je proces, kte-

rým se zabývám v podstatě od studentských let. Začal tím, že jsem do klasických programů pro malé komorní formace začleňoval systematicky vlastní hudbu a improvizace a postupně vnášel i pohybové a taneční prvky. Vznikaly tak originální hudebně-pohybové kreace inspirované klasickou hudbou a folklorními reminiscencemi. Od dua s tanečnicí jsem došel až k sólovému vystoupení, k jakési hudebně divadelní one man show s názvem Don't Give Up, ve které se odrážel můj vlastní vnitřní a vnější svět i hledání sebe sama.

A toto představení vlastně předznamenalo vaše další směřování.

Opravdu se stalo impulzem k dalším projektům, ve kterých rozehrávám všechny scénické prostředky jako světlo, promítaný obraz, herectví, tanec, hudbu. Významné v tomto směru pro mě bylo v prvé řadě setkání s režisérem a scenáristou Antoinem Le Bosem, mým druhým „spirituálním otcem“, který pochopil mé hledání nových přístupů ke klasické hudbě a pomohl mi je realizovat. Založili jsme hudební soubor „Les Noces“ neboli Svatby a s ním připravili netypický „koncert“ vážné hudby, který podpořil Hudební fond banky Société Générale. Právě Antoine Le Bos dodal tomuto představení nový vizuální rozměr: rozpohyboval hudebníky a koncert oživil nevšední prací s prostorem, světly, videozáznamem, kostýmy i líčením, vše na základě scénáře, který jsme společně vytvořili. Ohlas publika po celé Francii byl velký.

A ta další osudová setkání?

Druhým důležitým krokem na cestě „alternativního klasického interpreta“ bylo setkání s izraelským skladatelem Benjaminem Yusupovem. Požádal mě, abych ztvárnil sólový part v jeho skladbě Viola-Rock-Tango Concerto s Filharmonii Hradec Králové. Skladbu původně psanou pro houslistu Vengerova Yusupov přepracoval na míru pro mě. I toto mnohovrstevnaté představení se líbilo.

Máte ale ještě další umělecké polohy. Jste hudebním ředitelem divadelní společnosti Ecla, loni na podzim jste slavil úspěch s Kouzelnou flétnou v divadle Comedia.

Vše má svou logiku. Kouzelná flétna je výsledkem setkání s divadelním režisérem Jeanem-Philippem Daguerrrem, který mě oslovil, abych upravil Mozartovu operu pro kvarteto hudebníků a zároveň se postaral o casting hudebníků, hlasů, řídil nastudování a hudební interpretaci. Takovou nabídku jsem nemohl odmítnout. Po třech měsících náročných příprav vzniklo představení vyžadující po všech zúčastněných mnohostrannost a dokonalou souhru. Hudební a divadelní stránky jsou zde velmi vyvážené. Moje hudební adaptace je věrná původní Mozartově partituru, občas ale přináší do děje nové zvukové pasáže, divadlo dává prostor novým postavám a efektům, prolínání živé interpretace a nahraných pasáží dodává představení vedle lehkosti i hutnost a sílu, kterou je cítit z Mozartových oper. Představení Kouzelná flétna má za sebou dvě úspěšné sezony a asi sto dvacet repríz.

Předpokládám, že skladatelská a režijní práce jsou pro vás dnes stejně důležité jako samotná interpretace.

Skladatelských a tvůrčích projektů mám celou řadu. Těší mě spojování divadelních a hudebních výrazových prostředků, prolínání žánrů a tím také diváků ze světa hudby, tance a divadla. A odjakživa jsem cítil potřebu vložit své umělecké pochyty do notových záznamů nebo do efemérních improvizací. Letos na podzim má premiéru moje další realizace Alenka v říši divů napsaná pro divadelní společnost Théâtre des Variétés. I pro toto představení jsem složil hudbu, zajistil hudební dramaturgii a nastudování. Pro sezonu 2010/2011 připravuji adaptaci Mozartova Dona Giouvanniho pro kvintet hudebníků, která

Petr Růžička (*1972)

- Vystudoval brněnskou hudební konzervatoř a JAMU ve třídě profesora Rudolfa Štastného, primárie Moravského kvarteta. Spoluzaložil a stal se členem evropské hudební akademie Mozart Chamber Music Academy, byl jedním z pěti zakládajících členů Pražské komorní filharmonie spolu s dirigentem Jiřím Bělohlávkem.
- V roce 1998 odešel do Francie, kde žije dodnes. Po dvouletém studiu komorní hudby na pařížské státní konzervatoři ve třídě profesora Maurice Bourguea hostoval v průběhu dvou sezon jako sólista symfonického orchestru laureátů CNSMDP a současně působil v řadě hudebních formací, z nichž některé vznikly z jeho iniciativy. Spolupracuje s významnými osobnostmi z různých uměleckých oblastí.

se bude odehrávat na francouzské státní scéně Bayonne. Mozartova hudba se v ní spojuje s adaptací Moliérova Dona Juana. Dalším projektem, na kterém mi velmi záleží a který, doufám, bude brzy realizován, je inscenace na motivy Drdových Čertovských pohádek, která se bude jmenovat Pfoiletaille. Přiblížit francouzskému dětskému i dospělému publiku typickou postavou českých pohádek je o to zajímavější, že postava a psychologie čertíka ve francouzské literatuře neexistuje.

Slyšela jsem, že v poslední době také dirigujete...

Ano, ano. Zabývám se i dirigováním, mám za sebou řadu dirigování menších hudebních formací. Dirigent Jiří Bělohlávek, se kterým se pravidelně vídám při jeho hostování v Paříži, mi nabídl možnost stáže v Londýně, kde působí. Jeho nabídka je pro mě velkou ctí. Těším se na možnost být u vzniku interpretace orchestrální skladby jako dirigent.

Vracíte se někdy domů, na Moravu?

Domů se vracím rád. Většinou to vychází tak, že se vracím za odpočinkem, za rodinou. Potřebuji si aspoň jednou za rok pořádně zasportovat, vyšlápnout do přírody. Pocházím z hudební rodiny, z hudebního kraje a rád se vracím k hudebním pramenům, k lidovým písním a tanci. Nemám rád slovo folklor, které komunisti zbavili jeho nevinnosti a čistoty, ale lidová hudba, tanec a zpěv pro mě zůstávají důležitým zdrojem inspirace. Jednou za rok se setkávám se svými bývalými spolužáky a kolegy, kteří se rozběhli do orchestrů a souborů všech koutů světa. S některými z nich jsme tu založili ansámbl Javornické smyčce, pojmenovaný podle moravského městečka Javorník, kde jsme se v místním kostele kdysi poprvé sehrávali. Jednou ročně v červenci společně vyrážíme na turné po jižní Moravě. A užíváme si to. ■

Rád se vracím *k hudebním pramenům* a lidovým písním